

Tedavi öncesi kapillaroskopik değerlendirme kemoterapi ilişkili nörotoksisiteyi predikte edebilir mi?: NÖROKAP Pilot Çalışması

Ali Alkan¹, Melike Ersoy², Utku Cenikli³, Emine Figen Tarhan², Özgür Tanrıverdi¹

¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Onkoloji Bilim Dalı

²Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi, Romatoloji Bilim Dalı

³Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi, Nöroloji Anabilim Dalı

Giriş: Kemoterapi ilişkili nörotoksisite akut ve kronik dönemde önemli morbiditeye neden olabilen bir yan etkidir. Mikrodolaşımın etiyolojide yer aldığı ile ilgili çelişkili yayınlar bulunmaktadır. Çalışmada amacımız, kapillaroskopik değerlendirmenin kemoterapi ilişkili nörotoksisiteyi predikte edebilirliğini test etmektir.

Metod: Yeni meme kanseri tanısı almış, taksan bazlı tedavi planlanan hastalar çalışmaya dahil edildi. Tedavi öncesi hastalara dominant olmayan eldeki 4. parmakta kapillaroskopik değerlendirme yapıldı. Kapiller dansite(KD), kapiller genişlik(KG), loop çapı(LÇ) ve kapiller uzunluklar(KU) ölçülerek kaydedildi. Tedavi sürecinde karşılaşılan toksisiteler prospektif olarak kaydedildi ve sensöri nörotoksisite NCI-CTCAE ve EORTC QLQ-CIPN20 ölçekleri kullanılarak değerlendirildi. Elde edilen klinik ve kapillaroskopik parametreler ile nörotoksisite ilişkisi analiz edildi.

Bulgular: Çalışmada medyan yaş 50(29-70) olan 41 kadın hasta değerlendirildi. Hastaların 26'sı (%63.4) neoadjuvant tedavi alırken, 16'sı (%39.0) dosetaksel(DOC), 14'ü(%34.1) haftalık paklitaksel(PAC), 11'i de haftalık karboplatin+ paklitaksel(CPAC) le tedavi edildi. Hastaların 39'unda(%95.1) sensöri nörotoksisite kaydedilirken; 20'sinde (%48.8) grad II-III toksisite saptandı. Bu oran DOC, CPAC ve PAC'ta sırasıyla %50, %54.5 ve %42.9(p=0.83) olarak bulundu. Medyan KD 9.0 μ m(4-15), medyan KG 35.5 μ m (25.5-51.7), medyan LÇ 20.2 μ m (13.8-29.2) ve medyan KU 168.0(102.2-369.8) olarak kaydedildi. Tüm grupta parametreler ile EORTC QLQ-CIPN20 korelasyon analizinde; KU ile pozitif bir korelasyon bulundu (r=0.32, p=0.40). DOC alan grupta; KU ile hem CPIN 20 skoru(r=0.58, p=0.019) hem de NCI-CTCAE (r=0.63, p=0.008) arasında pozitif bir ilişki bulundu. Grad II-III nörotoksisite olanlarda KU daha yüksek saptandı (208.5 vs 148.3, p=0.038). CPAC grubunda KD ile CPIN20 (r=0.61,p=0.044) ve NCI-CTCAE (r=0.59, 0.048) arasında pozitif bir korelasyon bulundu. Grad II-III nörotoksisite olanlarda KD daha yüksek bulundu (12 vs 8, p=0.016). PAC alan grupta skorlar arasında istatistiksel anlamlılığa ulaşan bir fark bulunmadı.

Sonuç: Çalışmamızda literatürde ilk kez kapiller morfolojinin kemoterapi ilişkili nörotoksisiteyi predikte etmedeki rolü araştırılmıştır. DOC tedavisi alanlarda KU, CPAC alanlarda ise KD'nin sensöri nöropatiyi predikte etmekte etkin olabileceği bulunmuştur. Mevcut bulgular daha geniş serilerde farklı ajanlarla çalışılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kapillaroskopi, nörotoksisite, taksan, meme kanseri